

РЕШЕНИЕ

№ 130

гр. В., 12.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – В. в публично заседание на шести октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Г. П. Й.

при участието на секретаря И. С. К.
като разглежда докладваното от Г. П. Й. Гражданско дело № 20221300100344
по описа за 2022 година

Производството е по Чл.432 Кодекса за застраховането (пряк иск на увреденото лице).

Делото е образувано по исковата молба на Н. А. М., ЕГН, чрез пълномощника си адвокат Й. Д., със съдебен адрес гр. С. против ЗД „Е. АД, вписано в Търговския регистър с ЕИК, със седалище и адрес на управление гр. С..

В исковата молба се твърди ,че на 14.06.2021 г., около 11:40 часа, по път I-1, в района на бившия химически завод „В. „в гр. В., Ц. С. Д. управлявал л.а. „Опел Вектра Б", с рег. № В АК, като заедно с него в автомобила пътувала ищцата Н. А. М..

Движейки се по път I-1, при км. 13+200, водачът на лекия автомобил поради движение със скорост, несъобразена с пътните условия и със собствените си възможности изгубил контрол над управлението на автомобила, вследствие на което същият напуснал пътното платно вдясно по посоката си на движение и катастрофирал в метален стълб за улично осветление.

За така настъпилото ПТП били уведомени органите на реда, като на местопроизшествието пристигнал екип на ОД на МВР - Видин и екип на

Спешна Медицинска Помощ. Полицейските служители съставили Констативен протокол за ПТП № 1803109/14.06.2021 г., а по отношение виновния водач било взето административно отношение- съставен му бил АУАН № 369499/14.06.2021 г.

Вследствие на гореописаното ПТП пострадал пътникът от л.а. „Опел Вектра Б" - Н. М., която е получила следните травматични увреждания:

1. средна телесна повреда, представляваща черепно-мозъчна травма - травма на главата и сътресение на мозъка с изпадане в безсъзнателно състояние - разстройство на здравето, причинило физически болки и страдания за период, по-дълъг от 30 дни;

2. множество охлузвания в областта на челото и носа, както и множество кръвонасядания по двете периорбитални области - разстройство на здравето, причинило физически болки и страдания;

След настъпване на инцидента ищцата Н. М. нямала ясен спомен за случилото се. Тъй като изпитвала силни болки в главата, врата, гърба и кръста на 16.06.2021 г. тя потърсила медицинска помощ в МБАЛ „С.П." АД - гр. В.

При постъпването си в лечебното заведение ищцата Н. М. била във видимо отпаднало състояние, оплаквала от остри до непоносими болки в главата, ирадиращи към врата, позиви за повръщане, дезориентация и световъртеж. Ищцата Н. М. изпитвала и силни болки в областта на гърба и кръста при допир. С цел установяване на налични травматични увреждания й били извършени редица прегледи и изследвания. Извършени й били рентгенографии на прешлени и череп, а също така била консултирана и с хирург. След извършване на всичко необходимо медиците констатирали наличните гореописани травматични увреждания. Веднага й било приложено медикаментозно лечение.

На 14.07.2021 г. ищцата Н. М. осъществила консултация с невролог в МБАЛ „С.П. ЕООД - гр.В., като и била извършена доплерова сонография на каротидни артерии и вени. В резултат медикаментозното лечение било продължено.

Вследствие на ПТП и получените при него травми месеци наред ищцата Н. М. търпяла силни по интензитет физически болки и страдания, изпитвала остри болки в главата, ирадиращи към врата й, позиви за повръщане, постоянен световъртеж и дезориентация. Изпитвала дразнене от нормална

дневна и изкуствена светлина. В допълнение, освен непоносимите болки, ищцата Н. М. трудно концентрирала вниманието си, чувствала постоянна умора, отпадналост и липса на енергия, като все още не можела да осъзнае случилото се. Чувствала болезнено и изтръпнало цялото си лице. Нуждаела се от подкрепата на своите близки за осъществяването на обичайните си и ежедневни дейности, като всичко това ѝ създавало чувство за непълноценен и безполезен човек в своето ежедневие. Също така, тя страдала от упорито безсъние, а когато заспяла, сънувала кошмари от преживяното ПТП, така сякаш изживява преживяното отново и отново. Вече изпитвала страх да пътува в автомобил.

С цел овладяване на болковия синдром и към момента тя приемала обезболяващи и противовъзпалителни елементи.

Всички тези физически болки и страдания, неудобства и затруднения, които

Н. търпяла и продължава да търпи, се явявали неимуществени вреди, които са в пряка и непосредствена последица от ПТП на 14.06.2021 г. и с оглед справедливостта, те следвало да бъдат репарирани.

Освен гореизброените неимуществени вреди ищцата Н. М. вследствие на ПТП търпяла и имуществени такива, изразяващи се в сторените разходи за заплатени медицински прегледи и изследвания в размер на 190,00 лв., съобразно приложените фискални документи и с оглед на справедливостта, те също следвало да бъдат репарирани.

Тъй като към датата на ПТП по отношение на увреждащия л.а. „Опел Вектра Б” с рег. № ВН АК била налице валидна застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите, полица № BG/07/120001858515 със срок на действие от 06.07.2020 г. до 05.07.2021 г., сключена при ЗД „Е.” АД, то ответникът се явявал пасивно легитимиран да отговоря по така предявената претенция.

С оглед императивните разпоредби на Кодекса за застраховането, с искане от 02.12.2021 г., била предявена доброволна претенция пред ЗД „Е.” АД за заплащане на застрахователно обезщетение за търпените от ищцата Н. М. имуществени и неимуществени вреди, като била образувана щета № 1500113064/02.12.2021 г.

С писмо изх. № 9424/3/02.03.2022 г. застрахователното дружество

отказало заплащане на застрахователно обезщетение. С оглед на това, за ищцата Н. М. бил налице правен интерес от предявяване на настоящата претенция.

Ищцата Н. М. счита, че сума в размер на 25 000,00 лв. би успяла до някаква степен да обезщети търпените от нея неимуществени вреди, вследствие на преживяното ПТП, както и сума в размер на 190,00 лв. за търпените имуществени вреди.

С оглед разпоредбата на чл.496 от КЗ, във връзка с чл.409 от КЗ във връзка с чл.84, ал.3 от ЗЗД застрахователят по застраховка „Гражданска отговорност" на автомобилистите дължал и лихва за забава от датата на постановения отказ/изтичането на 3-месечен срок от предявяване на доброволната претенция, до датата на плащането на обезщетение .

Иска се да бъде постановено решение ,с което ответникът ЗД „Е. АД, вписано в Търговския Регистър с ЕИК със седалище и адрес на управление гр. С. да бъде осъден да заплати на Н. А. М., ЕГН *****, следните суми:

- 25 001, 00 (двадесет и пет хиляди и един) лв. - главница, представляващи застрахователно обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в следствие на ПТП от 14.06.2021 г., ведно със законната лихва върху присъдената сума от 02.03.2022 г. — датата на постановения отказ от страна на ответника до окончателното заплащане на обезщетението;
- 190,00 (сто и деветдесет лева) лв.- главница, представляващи застрахователно обезщетение за имуществени вреди, претърпени в следствие на ПТП от 14.06.2021 г., ведно със законната лихва върху присъдената сума от 02.03.2022 г. — датата на постановения отказ от страна на ответника до окончателното заплащане на обезщетението.

Към исковата молба са приложени :

1. Констативен протокол за ПТП с пострадали лица № 1803109/14.06.2021 г.;
2. Лист за преглед на пациент № 007311/16.06.2021 г.;
3. Платен преглед № 000044/16.06.2021 г.;
4. Платен преглед № 000012/14.. 07.2021 г.;
5. Резултати от рентгенологичен изследвания от 16.06.2021г.
6. Компактдиск;

7. Съдебномедицинско удостоверение № 80/2021 г.;
8. Фактура № 2000046450/16.06.2021 г.;
9. Фактура № 1000038286/21.06.2021 г.;
10. Фискален бон- 3 бр.;
11. Искане от 02.12.2021 г. до ЗД „Е.” АД;
12. Писмо Изх. № 9424/3/02.03.2022 г. от ЗД „Е.” АД;
13. Справка от Информационния център на Г. ф.;
14. Удостоверение за банкова сметка;

Постъпил е **отговор на исковата молба от „З. Д. Е.” АД**, ЕИК..., със седалище и адрес на управление: гр. С.,представявано от Й. Ц. и Е. И. - изпълнителни директори, представявано от Адвокатско дружество „Х. Я. и Ц.”, с адрес на управление: гр. С.

дясно,регистрирано от Софийски градски съд по фирмено дело № 398/2017 г., БУЛСТАТ. чрез адв. Р. И. Ц. - САК,тел. със съдебен адрес : гр. С. Дясно (л.42-45 от делото).

Поддържа се ,че предявеният иск е допустим, но изцяло неоснователен.Поддържа се ,че така предявените икове за изплащане на обезщетение за претърпени неимуществени и имуществени вреди са изцяло неоснователни .

По заведена от ищеца пред „ЗД Е.“ АД извънсъдебна претенция с вх. № 9424/ 02.12.2021 г. се сочи,че е образувана щета № 1500113064,по която ответникът с писмо рег. №9424 14.12.2021 г. е изискал документ, издаден от компетентен орган и удостоверяващ, че ищцата е присъствала и пострадала при ПТП на 14.06.2021 г., всички медицински документи, включително такива от 14.06.2021 г., както и разходни документи в оригинал. С последващо писмо рег. № 9424/02.03.2022 г. застрахователят уведомил ищцата, че поради непредставяне на изисканите с първото писмо документи претенцията не е напълно установена по основание и размер и липсва основание за изплащане на застрахователно обезщетение.

В представения с исковата молба препис от Протокол за ПТП № 1803109/14.06.2021 г. не били вписани пострадали при ПТП лица, включително ищцата Н. М. не била вписана като пострадало лице. Към исковата молба не били представени медицински документи от датата на ПТП

/фиш от Спешна помощ или друг документ/, удостоверяващи посещение на екип на Спешна помощ на мястото на ПТП и преглед на ищцата, като пострадала на местопроизшествието или в лечебно заведение.

Предвид изложеното се оспорва ищцата да е участвала в ПТП на 14.06.2021 г. и да е пострадала при ПТП на 14.06.2021 г., съответно се оспорва екип на Спешна помощ да е посетил местопроизшествието по повод здравословното състояние на ищцата, съответно поради необходимост от преглед на място на ищцата, съответно се оспорват твърдяните увреждания и причинно-следствената им връзка с ПТП от 14.06.2021 г.

Сочи се ,че представеният пред застрахователя с извънсъдебната претенция и с исковата молба Протокол за ПТП не установявал вината на водача на МПС „Опел Вектра“ с рег. № ВАК за настъпване на ПТП и вредите на ищцата, поради което се оспорва изцяло.

При условия на евентуалност и в случай, че по делото бъде установена отговорността на водача Ц. С. Д. за настъпване на произшествието, се оспорва изключителната отговорност на водача за настъпване на вредоносния резултат и се твърди, че ищцата Н. М. в нарушение на разпоредбите на ЗДвП е пътувала в МПС без поставен обезопасителен колан и че с противоправното си поведение е съпричинила в изключителна степен настъпването на телесните си увреди - множество охлузвания в областта на челото и носа, множество кръвонасядания по двете периорбитални области, черепно-мозъчна травма със загуба на съзнание, а оттам и претендираните неимуществени и имуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания и медицински разходи.

Оспорва се твърдяният механизъм на ПТП поради противоречието му е описания в обстоятелствената част на Протокола за ПТП.

Оспорват се твърдените неимуществени вреди по вид и обем, механизма им на настъпване, интензитета и продължителността на болките и страданията и степента на възстановяване.

Оспорва се в резултат от ПТП ищцата да е претърпяла черепно-мозъчна травма - травма на главата и сътресение на мозъка с изпадане в безсъзнателно състояние. Оспорва се ищцата да е провеждала предписано лечение по повод твърдяните травми. Оспорва се продължителността и интензивността на болките и страданията, съответно на възстановителния период на ищцата, а

именно се оспорва към момента на депозиране на исковата молба /9 месеца след ПТП/ ищцата да приема обезболяващи и противовъзпалителни елементи.

Във връзка с въведеното възражение за съпричиняване на вредите от ищцата поради непоставен обезопасителен колан и при условия на евентуалност се твърди, че със собственото си поведение - непровеждане на предписано от медиците лечение, ищцата е допринесла съществено за удължаване периода на болки и страдания от травмите и периодана възстановяване след ПТП.

Предвид изложеното, предявеният иск за изплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат от процесното ПТП се явявал изцяло неоснователен.

Оспорва се претенцията за имуществени вреди — медицински разходи свързани с твърдяни травми от ищцата, доколкото същите са свързани с оспорени от ответника телесни увреди и връзката им с ПТП.

Оспорват се предявените искове по размер.

Предявеният иск за обезщетение на неимуществени вреди, претърпени от процесното ПТП се явявал недоказан и неоснователно завишен спрямо вида, характера и интензитета на претърпените от ПТП телесни увреди.

Поддържа се ,че претендираното обезщетение не е съобразено с принципа на справедливост по чл. 52 от ЗЗД. както и със съдебната практика в сходни на настоящия казуси.

Оспорват се по размер претендираните имуществени вреди.

Предвид възражението на ответника за съпричиняване на вредите от ищцата се иска в случай, че съдът приеме, че вина за настъпване на ПТП има застрахования при ответника водач, да се определи размера на приноса на Н. М. във вредоносния резултат и да бъде съобразен при евентуално определяне на размер на обезщетение.

Оспорва се претенцията за законна лихва за забава, поради неоснователност на главния иск.

Видинският окръжен съд ,след като взе предвид събраните по делото доказателства и доводите на страните ,прие за установено от фактическа страна следното :

На 14.06.2021 г., около 11:40 часа, по път 1-1, в района на бившия химически завод „В.“ в гр. В., лек автомобил „Опел Вектра Б“, с рег. № ВН АК, управляван от Ц. С. Д. се е движил в посока от гр. Д. към гр. В. със скорост от около 60 км/час.

При км. 13+200, на около 100 метра след КПП „ТЕЦ В.“, се спукала предна лява гума на автомобила, при което последният започнал да завива надясно и да излиза от пътното платно. Водачът се опитал да спре автомобила с помощта на спирачките, както и да завие наляво с помощта на волана, но усилията му излезли напразни – автомобилът напуснал пътното платно вдясно по посоката си на движение и се ударил в метален стълб от бивше парково осветление.

Вследствие на горното ПТП пострадала ищцата Н. М., която седяла на задната лява седалка и била без поставен обезопасителен колан. Металният стълб бил прекършен в основата и повален напред, а автомобилът получил повреди и деформации в предната си средна част, които били от такова естество, че се наложило бракуване на автомобила и продажбата му за вторични суровини.

ПТП е станало в посока от Д. за гр. В. преди табелата на Видин, на около 100 метра след КПП „ТЕЦ“, в посока гр. В.. В този участък патя е прав хоризонтален, двупосочен с две платна за движение във всяка посока, разделени с двойка непрекъснати линии. Всяко платно съдържа по две пътни ленти. Еднопосочните пътни ленти са разделени с прекъсната разделителна линия помежду си.

Вертикалната маркировка включва поставен пътен знак „В26“, ограничаващ максималната скорост до 50 км/час.

В дясно по посоката на движение на процесния автомобил се намира обособен зелен парк с алеи, дървета, декоративни храсти и тревиста растителност, който е на нивото на пътя.

Времето е било слънчево, ясно и сухо, с добра видимост.

За произшествието не е образувано досъдебно производство, следователно липсват задължителните за случая протокол за оглед и фотоалбум към него, откъдето да се извлекат данни за определяне на скоростта.

Липсата на такава информация предполага използване от вещото лице на понятието „вероятна предполагаема скорост на лекия автомобил в условията на произшествието“.

За нейното определяне вещото лице приема следните ограничения и допускания :

Произшествието е настъпило на около 100 м. след денонощен контролен пост на ДАИ и Пътна полиция, което предполага скорост на движение на процесния автомобил около, или малко над максимално разрешената на местопроизшествието скорост от 50 км/час;

От извършеният от вещото лице оглед на местопроизшествието се установява, че мястото на удара е в корозирал метален стълб от бивше парково осветление на възраст над 60 години с диаметър в основата 100 мм.

Ударът в стълба съгласно свидетелските показания и Протокол за ПТП № 1803100/14.06.21 г. е прав централен, пораженията по автомобила са изключително в предната централна част и автомобилът е спрял върху стълба, на около 10 м. от платното за движение;

Пострадалите, след преглед не се е налагало да се транспортират до центъра за неотложна медицинска помощ.

От анализа на горните факти е технически възможно да се направи от вещото лице изводът, че скоростта на движение на автомобила в момента на удара в стълба е била **не по-висока 60 км/час**.

Ударът е настъпил на около 10 метра вдясно по посоката си на движение, извън платното за движение в затревен извън пътен участък.

От техническа гледна точка причина за произшествието е спукана предна дясна гума по време на движение.

Интензивността на движението е била голяма.

Ударът между металният стълб и автомобила е прав централен в областта на средна част на предна броня, при който стълба се е пречупил в основата и е полегнал напред по посоката на движение на автомобила, като ударният импулс е бил насочен в предна посока.

Ударът не е предизвикал ротация около вертикалната ос на автомобила и характерните за този случай центробежни сили и кориолисови ускорения не са възникнали.

Няма данни за размера на претърпените деформации на автомобила, но по състоянието и възрастта на стълба може да се предположи, че той е компрометиран, а от факта, че не са се активирали въздушните възглавници, и че потърпевшите след медицински преглед не са били транспортирани до ЦСНП, от техническа гледна точка може да се направи извода, че удара е бил със среден интензитет.

Седалката върху която е седяла пострадалата е задна лява , която е неподвижна спрямо купето на автомобила.

Предната лява седалка е подвижна в надлъжно спрямо купето направление, като в крайно предно положение, разстоянието от облегалката на задната неподвижна седалка до предната шофьорска седалка, измерено в подобен автомобил е 90 см.

При крайно задно положение разстоянието от облегалката на задната неподвижна седалка до предната шофьорска седалка е 72 см.

Правилно поставеният обезопасителния колан, в случай на челен удар, след задействане допуска закъснително движение напред около 5 до 8 см., след което блокира. Те са проектирани да поглъщат изцяло действащите върху телата инерционни сили, породени от рязкото спиране на автомобила, като не допускат контактуване на ползвателя с частите от интериора му в челно направление.

При кос и при страничен удар (ротация, завъртане) върху телата действат центробежни сили и кориолисови ускорения, които коланите не могат да неутрализират и при такъв вид удар е възможен контакт на ползвателите на колана с части от интериора на автомобила или с други пътуващи в автомобила.

При технически изправен и при правилно поставен обезопасителен колан , главата на пътник от задната седалка е невъзможно според вещото лице Р.И. да достигне облегалката на предната седалка.

Пътник от лява задна седалка е възможно да получи травми в дясната част на главата, на двете очи, на горната част на носа, на гърба и на кръста, в случай на удар в облегалката на предната лява седалка, облегалката на дясната предна седалка и задната дясна врата.

В резултат на горното ПТП на Н. А. М. е причинено :контузия на лицевата област на главата с две охлузвания над дясна вежда,охлузване на

кожата на гърба на носа,кръвонасядане на клепчите на двете очи.Получените травми причинили главоболие и нарушено равновесие в продължение на около 1 месец.На ишцата била поставена мека шина около врата ,която ограничила движенията на тази част на тялото,като ишцата можела да се обслужва сама в бита,да готви ,пере и пр.

По делото е **назначена съдебномедицинска експертиза** ,изпълнена от Д. И.,началник отделение „Съдебна медицина при МБАЛ“С.П.“АД –В.

Видно от лист за преглед на пациент в Спешно отделение,ишцата е постъпила на 16.06.2021 г. в 14,50 ч. с диагноза:мозъчно сътресение, без открита вътречерепна травма.Има гадене,главоболие,синини по лицето,болка в кръста.Настанена е в добро общо състояние,контктна,адекватна,ориентирана за време и място,с кръвно налягане 120/80.Пулс 68/мин.

Информирана е за здравословното си състояние и е отказала болнично лечение с подпис.

На 16.06.2021 г. е извършен платен преглед от хирург -д-р Д.-№ 000044,в който е отразено:травма на главата след ПТП.Загубила съзнание.Има болка във врата и световъртеж .Обективно състояние - кръвонасядания на двете периорбитални области, охлузване в основата на носа и челото.Дадено е лечение с „Милгама Н“,“пирадем“ и витамин С .

На 14.07.2021г . е извършен платен преглед №000012 от д-р Б.К. .Отразено е ,че няма менинго-радикуларно дразнене(възпалително заболяване на мозъчните обвивки,дължащо се на различни фактори,вкл.и т р а в м и).Нистагъм при поглед встрани.Съхранени рефлексии двустранно.Дискоординационен синдром (световъртеж).Статична и локомоторна атаксия (нарушено равновесие при ходене, нарушена походка,пациентът ходи с широко разкрачени крака, влачи краката си за по-голяма стабилност, залита в неопределена посока, прави неравномерни крачки.).

Рентгенография на шията - изгладена физиологична лордоза (прекалено извиване напред на гръбначния стълб),без травматични промени.

На 21.06.20 21г.ишцата е прегледана в кабинета по Съдебна медицина

при МБАЛ- М. и е установено охлузване на кожата на челото над външната част на дясна вежда ,над вътрешната част на веждата,кръвонасядане на клепачите на двете очи,охлузване на гърба на носа.

При проверка в болничната архива от страна на вещото лице е установено,че ищцата не е постъпвала на лечение в МБАЛ „Св.Петка“АД – Видин и че не е освидетелствана в отделението по Съдебна медицина.

На 4.09.2023 г. ищцата е освидетелствана в кабинета по Съдебна медицина -СМС №95/23г.Оплаква се от периодично главоболие и световъртеж . Липсват остатъчни явления от травмата.

Вещото лице дава заключение,че на Н. А. М. е причинено :контузия на лицевата област на главата с две охлузвания над дясна вежда,охлузване на кожата на гърба на носа,кръвонасядане на клепките на двете очи.

Описаните травматични увреждания се дължат на удар от или върху тъп,твърд предмет и отговарят да са причинени при ПТП,на-вероятно при удар на главата в предната седалка.

Свидетелските показания и медицинската документация според вещото лице дават основание да се приеме,че не е било налице състояние на загуба на съзнание до степен на пълна мозъчна кома,обуславяща временна опасност за живота.Не е налице антероградна (невъзможност да се формират нови спомени)и ретроградна (частична или пълна загуба на спомени от вече състояли се събития) амнезия.

Възможно е краткотрайно зашеметяване вследствие на лицевата травма без това да е картина на мозъчно сътресение.

Причинените травматични увреждания според вещото лице са в пряка причинна връзка с претърпяното ПТП.Срокът на възстановяване 15-20 дни.Липсват усложнения.

Преживеният стрес според вещото лице не се е отразил на заболяването дибетната полиневропатия .

Описаните травматични увреждания са довели според вещото лице до болка и страдание.

Свидетелят В. Ц.ОВ А.,работещ като младши автоконтрольор в сектор „Пътна полиция“ си спомня деня 11.06.2021 г. около обяд,когато бил дежурен по катастрофи. Получил сигнал за ПТП и отишъл на мястото с

колега , на когото не си спомня името.ЛТП станало в посока от Д. за гр. В. преди табелата на В., в района на КПП „ТЕЦ“, извън населеното място. Табелата, означаваща гр. В. ,се намира на около 500 метра в същата посока към града. Установил,че лек автомобил е излязъл извън пътното платно вдясно на движението си и че се е блъснал в метален стълб с диаметър 20-25 см. На мястото заварили водача и други хора,поне още двама души.Дошъл автомобил на „Бърза помощ“, прегледали водача и казали, че не е пострадал.Свидетелят не си спомня да са преглеждани други лица.

Целият стълб бил съборен по посока на движението на автомобила и автомобилът бил застанал върху него. Стълбът не е масивен като тези, които са били направени за тролите навремето,служел за поставяне на лампи за осветление, като такива стълбове има поставени в градската градина. Когато е работел химическият комбинат тази зона е била като зелена площ и най-вероятно този стълб е служил за осветяване на тази площ.

Спомня си ,че всички хора били до автомобила и не нямало лежащи на земята хора.

Не си спомня категорично дали имало линейка.

Свидетелят заявява ,че се съставя констативен протокол , ако има пострадал и че най-вероятно не е съставен такъв защото никой не е бил пострадал.

Не си спомня в какво положение е бил коланът на задната лява седалка, дали е бил разпънат или прибран.

Свидетелят В. А. А. заявява ,че живее на една улица с ищцата Н. М. в с.А. Видяла Н. два-три дни след инцидента. Тя имала синини и отоци на лицето. Отоците били големи и в областта на носа, очите и под очите. Според нея били доста сини, тъмни, виждали се отдалече. Имало синини и в областта на клепачите. Имало и оток на челото. Ищцата казала, че тези неща са от катастрофата. Тя казала, че не може да разкаже нищо за катастрофата, защото след катастрофата изпаднала в безсъзнание. Спомняла си ,че са тръгнали за гр. В. с шофьора Ц. и че седяла зад водача. С колата са пътували и дъщеря ѝ С. и двете ѝ внучета. Едното се казва С. и е дете на сина на Н. - В. Другото дете се казва А. и тя е дъщеря на дъщерята на Н. - С.. Момиченцето сега е на 3-4 години, а момченцето сега е на около 5 години. Децата не били пострадали. Момченцето имало малко кръв по устата. Децата са пътували на

задната седалка. Дъщерята на ищцата С. е пътувала на задната седалка до майка си, за да се грижи за децата. Децата са били разположени между двете жени. Двете жени са били от двата края на задната седалка, а децата са били между тях, за да могат майката и бабата да се грижат за тях.

Ищцата Н. споделяла, че след катастрофата, чак до настоящия момент ,има болки във врата, че получава световъртеж. Казвала , че е ходила на лекар и че са ѝ изписали обезболяващи лекарства.

Около един месец след катастрофата тя носела около врата си една мека шина. През това време тя не можела да си върши домакинската работа, а последната се вършела от дъщеря ѝ С.

Преди 4-5 месеца ищцата попитала свидетелката дали има обезболяващо лекарство и свидетелката и дала цяла опаковка. Преди два дена тя пак поискала и свидетелката пак ѝ дала обезболяващи.

Н. е безработна, грижи се за дома.

Ищцата споделила, че след катастрофата много се уплашила за децата, които започнали да плачат. Казала, че не е отишла с линейката на „Бърза помощ“ в болницата, а че след това с такси е отишла в болницата, където са я прегледали. Споменала, че един от полицаите, които са били на местопроизшествието е извикал такси.

Поради поставената шина движенията на тялото и на шията били ограничени. Тя не можела да се обръща и да извършва движения е по- голям обем на движение. Можела обаче сама да се обува, къпе, мие, преоблича.

Съдът кредитира изцяло показанията на свидетелите ,тъй като те са последователни и непротиворечиви и кореспондират със заключенията на вещите лица ,които са професионално изготвени .

При така установената фактическа обстановка Видинският окръжен съд прие за установено следното от правна страна :

Производството по делото е образувано по искове, квалифицирани по чл. 432, ал. 1 от КЗ. Законовата разпоредба на чл. 498, ал. 3 КЗ обвързва допустимостта на прекия иск от наличието на започната процедура по доброволно уреждане на отношенията между пострадалия при ПТП и застрахователя по задължителна застраховка "ГО на автомобилистите" и

изтичането на тримесечен срок от предявяването на претенцията пред застрахователя или пред негов представител. Касае се за рекламационен срок, въведен от законодателя с действащия към датата на събитието КЗ, с цел предотвратяване или намаляване на съдебните производства по този вид спорове.

По делото е установено, че преди подаване на ИМ ищецът е отправил писмена претенция по реда на чл. 380 КЗ към застрахователя, но застрахователят не е изплатил никакво обезщетение. Не се спори, че претенцията към застрахователя е отправена на 02.12.2023 г. (л.20 и 21 от делото) и че след поискването на допълнителни документи застрахователят не се е произнесъл в законоустановения срок.

Доколкото уреденото в КЗ производство по искане за плащане на застрахователно обезщетение пред застрахователя е изчерпано като възможност за извънсъдебно уреждане на спора в срока по чл. 498 КЗ, съдът намира, че за ищеца се е открила възможността да предяви всичките си претенции пред съда.

Съобразно разпоредбата на чл. 429, ал. 1 КЗ със сключването на договор за застраховка "Гражданска отговорност", застрахователят поема задължението да покрие отговорността на застрахования към трети лица за причинените имуществени и неимуществени вреди. Същевременно разпоредбата на чл. 477, ал. 1 и 2 КЗ предвижда, че обект на застраховане по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства. Предявеният иск черпи правното си основание от разпоредбата на чл. 432, ал. 1 КЗ. Искът е пряк и е предоставен на увреденото лице срещу застрахователното дружество, с което причинителят на вредата се намира в облигационно правоотношение по застраховка "Гражданска отговорност".

Основателността на прекия иск на увредения срещу застрахователя за обезщетяване на причинените в резултат на застрахователно събитие вреди предполага установяването при условията на пълно и главно доказване от страна на ищеца на валидно застрахователно правоотношение, настъпило застрахователно събитие, представляващо покрит риск по застраховка

„Гражданска отговорност на автомобилистите“, настъпилите вреди, резултат от поведението на застрахования водач, включително обосноваване на техния вид и размер.

Както бе посочено в приетата фактическа установеност фактът, че лекият автомобил ,в който се е движел ищецът , е бил застрахован при ответното дружество по задължителната застраховка "Гражданска отговорност на автомобилистите“ , като наличието и валидността ѝ към датата на произшествието също не са предмет на спор между страните по делото, поради което застрахователят е материалноправно легитимирана страна по прекия иск.

Не е налице влязла в сила присъда, обвързваща гражданския съд относно това дали е извършено деянието,неговата противоправност и виновността на дееца поради това ,че наказателното производство е прекратено на основание Чл.343 ал.2 НПК по искане на пострадалите лица-с оглед на гореизложеното всички факти и обстоятелства по делото са установени по реда и при условията на ГПК.

Съгласно Чл.432 ал.1 КЗ увреденият, спрямо който застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя. Налице е основанието по чл. 432 , ал. 1 от КЗ за ангажиране отговорността на ответника за причинените на ищеца неимуществени вреди, свързани с претърпените от него болки , страдания и негативни изживявания, последица от причинените телесни увреждания. Функционалната връзка между деликтната отговорност и отговорността на застрахователя предполага пораждаването на задължението на последния по горецитираната правна норма, при реализиране на визираните в нея предпоставки. На първо място, това е установяване на застраховане на гражданска отговорност на виновния за ПТП водач при ответника - застраховател по време на настъпването на застрахователното събитие и на второ - осъществяването на елементите от фактическия състав на непозволеното увреждане. Ответникът, по силата на застрахователното правоотношение, е поел задължение да обезщети вредите, причинени на трети лица от водача на застрахованото превозно средство.

Предвид характера и интензитета на причинените на ищеца значителни морални болки и страдания на основание чл. 51, ал. 1 вр. чл. 52 от ЗЗД Видинският окръжен съд намира, че за възмездяване на претърпените от него

неимуществени вреди справедливият размер на обезщетение е 3 000 лв., като този размер на обезщетение е от естество да репарира негативните емоционални преживявания и физически страдания на ищеца .

Съгласно задължителните за съдилищата указания, дадени в Постановление № 4/23.12.1968 г. на Пленума на ВС и последователната съдебна практика на ВКС, при определяне на размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди съобразно разпоредбата на чл. 52 ЗЗД, съдът се ръководи от критерия за справедливост. Уточнено е, че понятието "справедливост" не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на конкретни обективно съществуващи в действителността обстоятелства. За да се реализира справедливо възмездяване на претърпени от деликт болки и страдания, е необходимо да се отчете действителният размер на моралните вреди, като се съобразят характерът и тежестта на уврежданията, интензитетът, степента, продължителността на болките и страданията, дали същите продължават или са приключили, както и икономическата конюнктура в страната и общественото възприемане на критерия за "справедливост" на съответния етап от развитие на обществото в Държавата във връзка с нормативно определените лимити по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите.

При анализа на всички обективни обстоятелства в конкретния казус – полученото увреждане на здравето, изразяващо се в телесни травми; причинените болки и страдания в резултат на причиненото увреждане – по време на инцидента, както и след това; съобразявайки възрастта на пострадалия, която обуславя стандартен продължителен период на възстановяване ; продължителността и степента на претърпените болки и страдания ,които продължават макар и в значително по-слаба степен и към настоящия момент , причинените неудобства, свързани с ежедневното обслужване за срок около месец ; нарушен житейски ритъм, физически затруднения при полагането на труд и при съобразяване с конкретните икономически условия и съответните нива на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетението момент, които следва да се отчитат като ориентир за определяне на размера на дължимото застрахователно обезщетение, независимо от функционално обусловената отговорност на застрахователя от отговорността на прекия причинител на застрахователното събитие (в този смисъл е даденото разрешение в

практиката на ВКС, формирана в множество решения - Р № 83/06.07.2009 г. по т. д. № 795/2008 г. на ВКС, ТК, II ТО, Р №1/26.03.2012 г. по т. д. № 299/2011 г. на ВКС, ТК, II ТО, Р № 189/04.07.2012 г. по т. д. № 634/2010 г. на ВКС, ТК, II ТО, Р № 95/24.10.2012 г. по т. д. № 916/2011 г. на ВКС, ТК, I т. о., Р № 121/09.07.2012 г. по т. д. № 60/2012 г. на ВКС, ТК, II ТО и други съдебни актове), съдът намира за справедливо претърпяните болки и страдания да се остойностят в размер на 3 000 лв. Съдът отчете ,че се касае за една лека телесна повреда ,която не е съпътствана с други телесни увреждания –от материалите по делото се налага категоричен извод за липса на мозъчно сътресение и изпадане в състояние на пълна мозъчна кома.Възстановяването е протекло без усложнения в нормалните за подобно увреждане срокове . Не се установява вследствие на изживеният при инцидента стрес ищцата да е получила посттравматично тревожно разстройство и посттравматична стресова реакция.Травмата не е довела до ретроградна и антероградна амнезия,не е налице менинго-радикулярно дразнене.

При определяне на размера на обезщетението съдът съобрази и задължителната практика на ВКС ,която следва да служи като ориентир при определяне на размера на обезщетението .

В Решение № 50183 от 27.03.2023 г. на ВКС по т. д. № 1624/2021 г., II т. о., ТК, докладчик съдията А. Б. се приема ,че справедливо по смисъла на чл. 52 ЗЗД обезщетение е в размер на сумата от 30 000 лв. (малко над претендираното по настоящото дело)към момента на настъпване на процесното ПТП 03.04.2017 г., за следните увреждания: една средна телесна повреда - фрактура на пета метатарзална кост на дясното ходило, за лечението на която травма е провела болнично лечение. По време на проведеното лечение, на 04.04.2017 г., ищцата е била оперирана, била е направена остеоклазия (мануално коригиране на деформацията от счупената кост), а след изписването ѝ е била поставена гипсова лонгета за 40 дни с препоръка през този период да ходи с патерици, за да не натоварва крака. След свалянето на гипса е била провеждана лечебна физкултура на два пъти по 10 дни. В заключението на СМЕ е посочено, че при огледа на дясното ходило е установен оток в областта на фрактурата, походката на ищцата е леко накуцваща и тя все още се оплаква от болки при по-голямо натоварване и при промяна на времето. Според вещото лице - ортопед търпените от ищцата болки и страдания са продължили 3 месеца, като през първите 15 - 20 дни са

били с по-интензивен характер, като тя ще продължи да има такива в областта на счупването при промяна на времето и при по-голямо натоварване и тези болки ще продължат цял живот. Вещото лице сочи още, че с оглед възрастта на ищцата са налице трайни последици за здравословното ѝ състояние, които се характеризират на базата на фрактурата със зашипяване и болков синдром. В с. з. на 27.03.2018 г. вещото лице пояснява, че ищцата няма да се възстанови напълно, като ще остане накуцваща походка. Според поясненията на вещото лице ендокринолог в с. з. на 18.09.2018 г. дългогодишният захарен диабет, от какъвто страда ищцата, има отношение при възстановяване на пациент след операция или по отношение на рана.

Около месец след изписването ѝ от болницата ищцата е била с гипс и се е движела с патерици, поради което не можела да излиза и ималата нужда от помощ за пазаруване. Установява се, че ищцата се е оплаквала от болки, след сваляне на гипса кракът ѝ все още се подувал, но постепенно това отшумяло и кракът подобрил вида си, като ищцата вече ходи сама. Според показанията на свидетелката в продължение на няколко месеца след инцидента ищцата била стресирана и се страхувала да пресича.

ВКС като съобразил медико-биологичната характеристика на претърпяното от ищцата телесно увреждане, проведеното оперативно лечение с остеоклазия (мануално коригиране на деформацията от счупената кост) и гипсова лонгета, продължителността на протеклия възстановителен период от около 3 месеца, възрастта на ищцата към датата на ПТП /77 г./, преживените в резултат на увреждането болки и страдания и отражението им върху живота на ищцата, неблагоприятната прогноза по отношение на възможността за пълно възстановяване, което е свързано с периодични болки и страдания, както и лимитите на застрахователна отговорност по задължителна застраховка "ГО" като проявна форма на икономическите условия в страната към момента на настъпване на произшествието, намира, че справедливото обезщетение за претърпените от ищцата болки и страдания възлиза на 30 000 лева.

С Решение № 50009 от 13.03.2023 г. на ВКС по т. д. № 2214/2021 г., I т. о., ТК, докладчик съдията Р. Б. се приема, че справедливо по смисъла на чл. 52 ЗЗД обезщетение е в размер на сумата от 8 000 лв. към момента на настъпване на процесното ПТП на 08.06.2018 г. за следните увреждания:

контузия на главата, с мозъчно сътресение, причинило временна загуба на съзнание, съставляващо "средна телесна повреда" – разстройство на здравето, временно опасно за живота. Възстановяването е било с обичайната продължителност на проведеното лечение, обичайната продължителност на възстановяването и присъщи на увреждането болки, страдания и неудобства, в рамките на тази обичайна продължителност. Не са установени морфологични увреди на мозъка, нито на черепната кутия, както и каквито и да било трайни последици, след обичайно присъщия 1 – месечен период на възстановяване.

Причинените на ищцата Н. М. травматични увреждания са значително по-леки от посочените в горното решение.

С Решение № 50011 от 16.02.2023 г. на ВКС по т. д. № 945/2022 г., I т. о., ТК, докладчик съдията Е. С. се приема, че справедливо по смисъла на чл. 52 ЗЗД обезщетение в размер на сумата от 32 000 лв. (с около 7 000 лв. над претендираното по настоящото дело обезщетение) към момента на настъпване на процесното ПТП на 13.01.2020 г. за следните увреждания: контузия на ляв бъбрек; многофрагментно счупване на средната тръбеста част на лявата бедрена кост; счупване на лявата голямопещална кост в областта на вътрешния кондил с линейна фрактурна линия по оста от костта; счупване на лявата глезенна става. Посочените по-горе травматични увреждания са обусловили, поотделно и заедно наличието на трайно затруднение на ляв долен крайник за срок не по-малък от 9-12 месеца за бедрената кост; прогнозата е, че левият крак на ищеца няма да се възстанови напълно функционално с възможност да възникнат допълнителни усложнения. Останалите увреждания, съчетани с тежката травма на долния крайник водят до клиничните предпоставки за изява на травматичен шок, поради съпровождащата болката. След извършената операция и едноседмичен престой в болницата ищецът е изпитвал изключителна болка като в продължение на пет месеца и половина е бил на легло; инцидентът се е отразил върху съня и психиката на ищеца - първите три месеца не спял "по цели нощи", стряскал се и викал; вследствие от инфекция, настъпили допълнителни усложнения, свързани с уринирането, поради което около месец и половина е бил с катетър и не е ставал от леглото; след като започнал да ходи, в продължение на пет - шест месеца се е движил с помощни средства като продължава да изпитва болки и затруднения. Отделно, с оглед

допълнителното заключение по извършената СМЕ, следва да бъде отчетено, че понастоящем е налице намален обем на движението в тазобедрената, колянната и глезенната стави поради оток, болка и контрактура в ставите. Касационният състав акцентира върху следните обстоятелства, които обуславят присъждане на обезщетението в пълния му претендиран размер: На първо място съдът отчита, че тежката, съчетана травма на три нива в областта на ляв долен крайник (бедро, коляно – глезенна става) са довели до травматичен шок поради болката, съпровождаща тези механични увреждания. Релевантно за спора е и обстоятелството, че болката, съпровождаща оперативното лечение и последващата рехабилитация е непрестанен спътник на ищеца до пълното му възстановяване. На второ място съдът се съобразява с неблагоприятната прогноза, че левият крак няма да се възстанови напълно функционално, че са възможни усложнения, както и че понастоящем е налице намален обем на движението в тазобедрената, колянната и глезенната стави поради оток, болка и контрактура в ставите. На последно място съдът взема предвид болките и въздействието върху психиката на ищеца в резултат на настъпилите усложнения в здравословното му състояние.

С Решение № 50139 от 10.01.2023 г. на ВКС по т. д. № 545/2022 г., II т. о., ТК, докладчик съдията И. А. се приема, че справедливо по смисъла на чл. 52 ЗЗД обезщетение в размер на сумата от 12 000 лв. към момента на настъпване на процесното ПТП на 10.11.2017 г., за следните увреждания: ЧМТ, състояща се от мозъчно сътресение, травматичен подкожен кръвоизлив в дясната теменна област на главата с диаметър около 4 см; гръбначна травма, изразяваща се в множество изкълчвания и навяхване на ставите и ставните връзки – Дисторзио коли; травма на гръдния кош без рентгенови данни за счупени ребра; травма на опорно двигателния апарат, състояща се от контузия на раменния пояс и мишница в дясно без рентгенови данни за счупени кости. Сътресението е преминало с количествено нарушение на съзнанието зашеметяване, обърканост, без данни за настъпило безсъзнателно състояние, оценено при приемане във ВМА в деня на инцидента с 15 точки по Глазгоу кома скалата, т. е. в лека степен, преминаващо с общомозъчна симптоматика, с болки и страдания около 20 дни, най-интензивни през първите десет. Травматичната увреда на шийния сегмент на гръбначния стълб е довела до болеви усещания за 15 дни, най-интензивни през първите седем, с възстановителен период около месец и половина. Контузията на раменната

става и гръдния кош е отзвучала за около две седмици. Продължителността на общия възстановителен за всички травми период е от около два месеца. Не се е наложило оперативно лечение. Болничният период е кратък, липсват остатъчни последици, които да създават затруднения. Необходима е чужда помощ за справяне с ежедневните и битови проблеми в продължение на първите месец-два след инцидента и продължаващ дискомфорт във врата при вдигане на ръката, както и преживения стрес предвид механизма на катастрофата, като неминуемо проявление при всеки пътен инцидент.

Със същото Решение № 50139 от 10.01.2023 г. на ВКС по т. д. № 545/2022 г., II т. о., ТК, докладчик съдията И. А. се приема, че справедливо по смисъла на чл. 52 ЗЗД обезщетение в размер на сумата от 15 000 лв. към момента на настъпване на процесното ПТП на 10.11.2017 г., за следните увреждания на друг пострададал: черепно-мозъчна травма със следните компонентни: сътресение на мозъка и разкъсно-контузна рана в лявата челна област на главата с дължина около 1.5 см.; гръбначна травма, изразяваща се в изкълчване и навяхване на ставите и ставните връзки на шийния отдел на гръбначния стълб – дисторзио коли; травма на гръдния кош без рентгенови данни за счупване на ребра. Те не са животозастрашаващи, а са довели до временно разстройство на здравето. Възстановителният период от черепно-мозъчната травма, изразяваща се в сътресение на мозъка, е от три до пет седмици, сътресението е в лека степен, оценено по Глазгоу кома скала с 15 точки, непосредствено след инцидента, характеризирало се със замайване и гадене. Болките от полученото дисторзио коли са били за период от 15 дни, като най-силни са били първите 7 дни; нормалният възстановителен период е около месец и половина; контузията на гръдния кош е причинила болки и страдания за период около 1 седмица, с възстановителен период от две седмици. Обобщено е, че общият възстановителен период от всички увреждания на пострадалия е около два месеца, през които е изпитвала дискомфорт в ежедневието си; престоят в болничното заведение непосредствено след инцидента е кратък, изписана с подобрение, приятна прогноза за възстановяване, и след съобразяване, че няма трайни негативни последици от получените от ПТП травми; нормалния възстановителен период; възрастта – на 49 години.

Със същото Решение № 50139 от 10.01.2023 г. на ВКС по т. д. № 545/2022 г., II т. о., ТК, докладчик съдията И. А. се приема, че справедливо по

смисъла на чл. 52 ЗЗД обезщетение в размер на сумата от 3 000 лв. към момента на настъпване на процесното ПТП на 10.11.2017 г., за следните увреждания на трети пострадал : повърхностна травма на устните и устната кухина, контузия на гръдния кош без рентгенови данни за счупени ребра, които са му причинили болки и страдания да период от две седмици. Получените травми не са създали опасност за живота му, нито се предизвикали сериозен дискомфорт в ежедневието му. След съобразяване краткия период на възстановяване, през който предизвиканите неудобства са били в минимален обем; обстоятелствата, че не се е наложил болничен престой, че няма данни за трайни последици, както и възрастта на ищеца – 24 г. към датата на ПТП, касационният съд приема за справедливо обезщетение сумата от 3 000 лв. Пострадалият е отказал болничен престой поради здравословни проблеми на майка му, за която се грижи. Търпял е повече от месец негативни психически изживявания по повод полученото подуване на устата, от което е изпитвал неудобство да излиза навън заради външния си вид и да общува, както и по повод притеснения за нараняване на зъбите.

Причинените на пострадалия по горното дело травматични увреждания са твърде близки до тези ,претърпяни от ищцата Н. М..

С Решение № 50153 от 9.11.2022 г. на ВКС по т. д. № 1648/2021 г., II т. о., ТК, докладчик съдията Е. С. се приема ,че справедливо по смисъла на чл. 52 ЗЗД обезщетение в размер на сумата от 6 000 към момента на настъпване на процесното ПТП на 04.10.2019 г., за следните увреждания : остра стресова реакция, болки в областта на главата, оток на окото, синини на носа, по гърдите и стомаха, пострадалата не можела да спи, плачела е дълго време, пиела е успокоителни лекарства, нямала е желание да ходи на работа и да пътува с лек автомобил. Острата стресова реакция на пострадалата е преминала в посттравматично стресово разстройство, наложило провеждането на медикаментозно лечение в продължение на поне година.

ПО ОТНОШЕНИЕ НА ВЪЗРАЖЕНИЕТО ЗА НАЛИЧИЕ НА СЪПРИЧИНЯВАНЕ

Видинският окръжен съд намира ,че размерът на дължимото обезщетение следва да бъде намален поради наличието на съпричиняване от страна на пострадалия . По въпроса за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия, следва да изходи от указанията , дадени в

т. 7 от ППВС № 17/1963 г., както и от принципните становища по приложението на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, изразени в задължителна, по смисъла на т. 2 от Тълкувателно решение № 1/19.02.2010 г. на ОСГТК на ВКС практика-решение по т. д. № 525/2008 г., решение по т. д. № 977/2010 г., решение по т. д. № 618/2011 г. и други.

В т.7 от Постановление № 17 от 18.XI.1963 г., Пленум на ВС се приема ,че обезщетението за вреди от непозволено увреждане се намалява, ако и самият пострадал е допринесъл за тяхното настъпване. В случая е от значение наличието на причинна връзка между поведението на пострадалия и настъпилия вредоносен резултат, а не и на вина. Затова, когато малолетно дете или невменяемо лице допринесе за настъпване на резултата, съобразно с обстоятелствата на случая следва да се приложат разпоредбите на чл. 51, ал. 2 ЗЗД независимо от това, че такова лице не може да действа виновно.

В Решение № 45 от 15.04.2009 г. на ВКС по т. д. № 525/2008 г., II т. о., ТК, докладчик съдията К. Е. се приема, че за да бъде намалено обезщетението за вреди, увреденият трябва да е допринесъл за тяхното настъпване. Необходимо е обаче този принос да е конкретен - т.е. да се изразява в извършването на определени действия или въздържането от такива действия от страна на увреденото лице. Съпричиняване на вредоносния резултат ще е налице само ако именно поведението на увредения е станало причина или е повлияло по някакъв начин върху действията на причинителя на вредата. Сам по себе си обаче, фактът, че увреденото лице е пътувало в автомобила, участвал в пътно-транспортното произшествие, не налага извод за допринасяне на вредите от злополуката. Приносът на водача на автомобила за настъпването на пътно-транспортното произшествие е личен и не обосновава автоматично принос на всички пътуващи в този автомобил. Отговорността на застрахователя за заплащане на обезщетение за вреди произтича от сключения застрахователен договор, а не от непозволено увреждане. Доколкото обаче отговорността му е функционално обусловена от отговорността на прекия причинител на застрахователното събитие, то застрахователят отговаря за всички причинени от него вреди и при същите условия, при които отговаря самият причинител на вредите.

В постановените по реда на чл. 290 от ГПК решения на ВКС на РБ - решение № 15/19.02.2020 г. по т. д. № 146/2019 г. на ВКС, ТК, II т. о.,

решение № 118 от 27.06.2014 г. по т. д. № 3871/2013 г. на ВКС, ТК, I т. о., решение № 97 от 06.07.2009 г. по т. д. № 745/2008 г. на ВКС, ТК, II т. о. и др., се приема, че при определяне на степента на съпричиняване подлежи на съпоставка тежестта на нарушението на деликвента и това на увредения, за да бъде установен действителният обем, в който всеки един от тях е допринесъл за настъпването на пътното произшествие. При преценка поведението на пострадалия решаващият съд следва да има предвид не само разпоредбата на чл. 20, ал. 2 от ЗДвП и завишената отговорност на водача на моторното превозно средство за осигуряване безопасност на движението спрямо тази на пешеходците, не само задължението на водача да избере подходяща скорост на движение на управляваното МПС, която би му позволила да спре в зоната на своята видимост при поява на препятствие на пътя, което водачът на съответното МПС е могъл и е бил длъжен да предвиди. Съдът трябва да отчита също поведението на пострадалия, всички негови действия и допуснати от него нарушения на правилата за движение по пътищата, като съобрази и относимите правни норми, уреждащи задълженията на пешеходците като участници в движението по пътищата. След съпоставяне на поведението и действията на всички участници в съответното ПТП и отчитане тежестта на допуснатите от всеки нарушения, довели до настъпване на вредоносния резултат, съдът следва да определи конкретния принос за причиняване на съответното ПТП на всеки един от участниците и да разпредели отговорността за причиняването на деликта.

Въпреки липсата на влязъл в сила съдебен акт по отношение на вината на водача, Окръжен съд - В. намира, че водачът е виновен за настъпилото ПТП, като е управлявал неизправно МПС и не е контролирал постоянно последното.

Съдът намира, че ищцата също е допуснала сериозни нарушения на правилата за движение.

Процесният лек автомобил е производствено оборудван с 4 бр. триточкови инерционни колани - 2 бр. на предните и 2 бр. на задните седалки и 2 бр. въздушни възглавници - на предните две седалки.

Коланите на автомобила са триточкови с инерционно задействане. Те се разтягат до определена степен и блокират при рязко издърпване, като по този начин поглъщат част от кинетичната енергия и удържат телата на водача на

автомобила и пасажерите му на място в случай на внезапно спиране - те фиксират тялото към облегалката - гръдния кош за облегалката, а таза за седалката.

Използването на предпазните колани предотвратява придвижването на намиращите се в автомобила хора по инерция и съответно възможното им контактуване при удар на автомобила с частите на интериора в купето му, или с други пасажери, а също така гарантира, че пасажера ще се намира на положение, гарантиращо безопасно отваряне на въздушната възглавница.

При завъртане на автомобила, колана няма възпиращо действие, тъй като върху тялото действа центробежна сила и кориолисово ускорение и главата и тялото се удря във вътрешните части на купето. Поставеният обезопасителен колан не предпазва тялото от страничен удар в интериора на автомобила при движението му по крива.

Предпазният колан при високи скорости може да придобие качествата на твърд тъп предмет и да причинява гръдната травма.

Друга функция на обезопасителния колан е предпазване на пътуващите при преобръщането на автомобила. Тогава бедреният клон на колана не позволява при преобръщането пътуващите да ударят главите си в тавана, при което може да се счупят вратните прешлени.

Правилно поставеният предпазен колан намалява тежестта на травматичните увреждания на ползвателя в случай на челен удар и преобръщане през таван на автомобила. В случай на страничен удар или деформиране на купето колана няма предпазно действие.

Принципът на действие на предпазният инерционен колан се дължи на действието на центробежните инерционни сили, вследствие на което, при рязко издърпване, зъбците от ролката задържат и стопират отпускането на колана, удържайки ползвателя върху седалката.

От събраните по делото доказателства се установява по несъмнен начин ,че ищцата е била без поставен обезопасителен колан ,с какъвто е оборудван процесният автомобил .

Правилно поставеният обезопасителния колан според вещото лице в случай на челен удар след задействане допуска закъснително движение напред около 5 до 8 см., след което блокира,като поглъща изцяло действащите върху телата инерционни сили, породени от рязкото спиране на

автомобила и не допуска контактуване на пътника с частите от интериора му в челно направление. При технически изправен и при правилно поставен обезопасителен колан, главата на пътник от задната седалка е невъзможно да достигне облегалката на предната седалка. В настоящия случай обаче по категоричен начин се установява, че ищцата е получила наранявания в лицевата част на главата, което налага категоричния извод, че тя е била без поставен обезопасителен колан. Вещото лице е категорично, че пътник от лява задна седалка е възможно да получи травми в дясната част на главата, на двете очи, на горната част на носа, на гърба и на кръста в случай на удар в облегалката на предната лява седалка, облегалката на дясната предна седалка и задната дясна врата.

При кос и при страничен удар (ротация, завъртане) върху телата действат центробежни сили и кориолисови ускорения, които коланите не могат да неутрализират и при такъв вид удар е възможен контакт на ползвателите на колана с части от интериора на автомобила или с други пътуващи в автомобила. В конкретния случай обаче няма данни за наличието на кос или страничен удар.

С оглед на всичко гореизложено съдът намира, че и двамата участници в движението имат принос за настъпване на уврежданията, като счита, че приносът е приблизително 70% на водача и 30% на пострадалата. Отчете се, че касационната инстанция определя приблизително 30% съпричиняване на пострадалия при непоставен обезопасителен колан. С оглед на гореизложеното съдът намира, че размерът на присъденото обезщетение следва да се намали от 3 000 лв. на 2 000 лв.

ПО ОТНОШЕНИЕ НА ИСКА ЗА ИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ

Съдът намира иска за основателен, тъй като се установи от събраните писмени доказателства, че ищцата Н. А. М., ЕГН 8805071716, чрез пълномощника си адвокат Й. Д., със съдебен адрес гр. С. е разходвала сумата от 190 (сто и деветдесет) лв. за :

-70 лв. за рентгенография на череп и гръбначни прешлени (л.17 от делото) лв. ;

-40 лв. за издаване на документ, изискващ преглед от 21.06.2021 г. (л.17 от делото) лв. ;

-40 лв. за първичен преглед на 16.06.2021 г. (л.19 от делото) лв. ;

-40 лв. за първичен преглед на 14.07.2021 г. (л.19 от делото) лв.

Следва да бъде присъдена и законната лихва върху сумата от 02.03.2022 г.

ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЗАКОННАТА ЛИХВА

По силата на Чл. 497. (1) от Кодекса за застраховането застрахователят дължи законната лихва за забава върху размера на застрахователното обезщетение, ако не го е определил и изплатил в срок считано от по-ранната от двете дати:

1. изтичането на срока от 15 работни дни от представянето на всички доказателства по чл. 106, ал. 3;
2. изтичането на срока по чл. 496, ал. 1 КЗ (не може да е по-дълъг от три месеца от предявяването на претенцията по реда на чл. 380 пред застрахователя) освен в случаите, когато увреденото лице не е представило доказателства, поискани от застрахователя по реда на чл. 106, ал. 3 КЗ.

В конкретния случай застрахователната претенция е предявена с писмо вх.№2975/08.11.2022 г. (л.22 от делото) на 02.12.2021 г., а срокът по чл. 496, ал. 1 КЗ, който не може да е по-дълъг от три месеца от предявяването на претенцията по реда на чл. 380 пред застрахователя, е изтекъл на 02.03.2022 г., следователно законната лихва върху главницата започва да тече от 02.03.2022 г.

ПО ОТНОШЕНИЕ НА РАЗНОСКИТЕ

Ищецът е освободен от заплащането на такси и разноски (л.34-35 от делото). По делото са назначени :

-съдебноавтотехническа експертиза с възнаграждение на вещото лице 400 лв., от които 200 лв. от бюджета на съдебната власт и 200 лв. от ответника (заплатени на 06.04.2023 г.-л.65 от делото);

-съдебномедицинска експертиза с възнаграждение на вещото лице 400 лв., от които 200 лв. от бюджета на съдебната власт и 200 лв. от ответника (заплатени на 06.04.2023 г.-л.66 от делото).

Ищецът не е направил разноски ,поради което такива не следва да бъдат

присъждани.

Ответникът е направил разноски в размер на 4060 лв., от които 400 лв. са за възнаграждение на вещи лица и 3660 лв. са за заплатено адвокатско възнаграждение с ДДС. Предявените иски са уважени в размер на 2190 лв. от предявени 25190 лв. или 8,69%, респективно са отхвърлени за 91,31%. На ответника следва да се присъдят 91,31% от направените разноски или 3712,66 лв.

С оглед на горното Н. А. М., ЕГН, чрез пълномощника си адвокат Й. Д., със съдебен адрес гр. С. следва да бъде осъдена ДА ЗАПЛАТИ на ЗД „Е. АД, вписано в Търговския регистър с ЕИК със седалище и адрес на управление гр. С. направените по делото разноски за възнаграждения на вещи лица и адвокатско възнаграждение съобразно отхвърлената част от исковите в размер на 3712,66 лв.

Ответникът ЗД „Е. АД, вписано в Търговския регистър с ЕИК със седалище и адрес на управление гр. С. следва да бъде осъден ДА ЗАПЛАТИ държавна такса по сметка на Окръжен съд-В. в размер на 127,60 лв. съобразно уважената част от предявените иски.

Ответникът ЗД „Е.“ АД, вписано в Търговския регистър с ЕИК ...с със седалище и адрес на управление гр. С. със седалище и адрес на управление гр. С. следва да бъде осъден да заплати на основание Чл.38 ал.2 от Закона за адвокатурата на адв. Й. Д. адвокатско възнаграждение съобразно уважената част от иска в размер на 464,15 лв. Съгласно Чл.7 ал.2 т.4 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения при цена на иска от 25190 лв. минималният размер на адвокатското възнаграждение се определя на 2650 лв. плюс осем процента върху горницата или в настоящия случай 2650 лв. + 8% от 190 лв. или 2650 лв. + 15,20 лв. = 2665,20 лв.

Адвокатското възнаграждение следва да се заплати съобразно уважената част на иска или 8,69% от 2665,20 лв. = 231,58 лв. Съдът намира, че така определеният минимален размер следва да бъде увеличен на 500 лв. с оглед проведените 4 открити съдебни заседания.

Водим от горното и на основание Чл.432 Кодекса за застраховането Съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗД „Е.“ АД, вписано в Търговския регистър с ЕИК . със седалище и адрес на управление гр. С. ДА ЗАПЛАТИ на Н. А. М., ЕГН .., чрез пълномощника си адвокат Й. Д., със съдебен адрес гр. С. сумата от 2 000 (две хиляди) лв. - главница, представляващи застрахователно обезщетение за неимуществени вреди, търпени в следствие на пътно-транспортно произшествие ,станало на 14.06.2021 г. около 11:40 часа, по път I-1, в района на бившия химически завод „В.,„АД в гр. В. с л.а. „Опел Вектра Б“, с рег. № ВН АК,управляван от Ц. С. Д. ,заедно със законната лихва върху главницата,считано от 02.03.2022 г.до окончателното издължаване ,като ОТХВЪРЛЯ предявения от Н. А. М., ЕГН .. чрез пълномощника си адвокат Й. Д., със съдебен адрес гр. С. срещу ЗЕАД „ Б. В. И. Г.” с ЕИК със седалище и адрес на управление гр. С. иск до пълния му размер от 25 001,00 лв.

ОСЪЖДА ЗД „Е. АД, вписано в Търговския регистър с ЕИК , със седалище и адрес на управление гр. С. ДА ЗАПЛАТИ на Н. А. М., ЕГН . чрез пълномощника си адвокат Й. Д., със съдебен адрес гр. С. сумата от 190 (сто и деветдесет) лв. имуществени вреди –за медицински прегледи,заедно със законната лихва от 02.03.2022 г. до окончателното издължаване.

ОСЪЖДА Н. А. М., ЕГН , чрез пълномощника си адвокат Й. Д., със съдебен адрес гр. С. ДА ЗАПЛАТИ на ЗД „Е. АД, вписано в Търговския регистър с ЕИК със седалище и адрес на управление гр. С.. направените по делото разноски за възнаграждения на вещи лица и адвокатско възнаграждение съобразно отхвърлената част от исковете в размер на 3712,66 лв.

ОСЪЖДА ЗД „Е.“ АД, вписано в Търговския регистър с ЕИК.., със седалище и адрес на управление гр. С. ДА ЗАПЛАТИ държавна такса по сметка на Окръжен съд-В. в размер на 127,60 лв. съобразно уважената част от предявените искове.

ОСЪЖДА ЗД „Е. АД, вписано в Търговския регистър с ЕИК . със седалище и адрес на управление гр. С. ДА ЗАПЛАТИ на основание Чл.38 ал.2 от Закона за адвокатурата на адв.Й. Д. с адрес гр. С. адвокатско възнаграждение съобразно уважената част от иска в размер на 500 лв.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Софийския

апелативен съд в двуседмичен срок от връчване на препис.

Съдия при Окръжен съд – В.: _____